Anul I. — Nrul 7. Preţul unui exemplar **4** Lei. Timişoara, 31 Iulie 1927.

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAŢIONALE CREŞTINE

De sub preşidenţia D-lui Prof. *A. C. CUZA*

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari şi muncitori Lei 200 | Pentru bănci şi fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
TIMIŞOARA
I., Str. Gheorghe Coşbuc 2.

ANUNŢURILE
se primesc la Administraţia ziarului şi la toate agenţiile de publicitate

Funerariile Regelui Ferdinand I.

La Cotroceni — La gara de Nord — La Curtea de Argeş

Duminică (24 Iulie c.) dimineaţă, rămăşiţele pământeşti ale Marelui Rege Ferdinand I au fost transportate la Curtea de Argeş, spre a fi depuse spre veşnică odihnă alături de acele ale primului rege al României, Carol şi ale Reginei Elisabeta.

Încă dela ora 5 dimineaţa, zeci de mii de persoane din toate colţurile Capitalei, se îndreptau spre bulevardele Independenţei şi Elisabeta, căile Victoriei şi Griviţei, pe unde urma să treacă cortegiul mortuar.

Aspectul străzilor

La toate casele depe bulevardul Elisabeta, în tot lungul căii Victoriei şi Griviţei, drapelele tricolore ceruite, în mare doliu, întâmpinau în dimineaţa aceasta clară, senină şi strălucitoare de vară, fâlfâitul lor de adio, omagiu respectos, Regelui Bun şi Mare care trecea pentru ultima oară prin Capitala Sa, pe aceasta cale a Victoriei, care l-a văzut deatâtea ori puternic şi falnic, primind defilarea armatei victorioase, armata ţării, — în faţa Palatului Său Regal, tezaur scump de amintiri şi de nădejdi.

Peste tot, la ferestre, erau aşternute covoare naţionale. Capitala întreagă înghesuindu-se să vadă pentru ultima dată, rămăşiţele scumpe tuturor, pe Regele Ferdinand, întregitor de ţară.

La auzul celor 101 lovituri de tun, cari anunţau terminarea ceremoniei şi pornirea cortegiului mortuar, ceva s'a desprins din sufletul fiecăruia; emoţia puternică stăpânea şi sunetul clopotelor oraşului cu 300 de biserici, mărea jalea şi durerea tuturor.

La palatul Cotroceni

Membrii Corpurilor legiuitoare; cavalerii ordinului „Mihai Viteazul“ ;veteranii din războiul 1877—78; invalizii de război; delegaţia ofiţerilor de rezervă şi a Uniunii luptătorilor; drapelele cu delegaţii tuturor unităţilor de pe întreaga ţară; delegaţiunile din ţară, aşteptau pe bulevardul Independenţei spre a se încolona în cortegiu.

Serviciul religios.

La ora 8 dim., au început să sosească la palatul Cotroceni persoanele oficiale, spre a asista la serviciul religios.

Sosirea familiei Regale.

După câteva minute, au intrat în camera mortuară MM. LL. Regina Maria, Regele Alexandru şi Regina Marioara ai Jugoslaviei, Regina Elisabeta, AA. LL. RR. Principele Nicolae, Principele de Hohenzollern şi Principele Hohenlohe, Principesele Elena şi Ileana.

M. S. Regele Alexandru şi AA. LL. RR. Prncipii Nicolae, de Hohenzollern şi de Hohenlohe au descos săbiile şi au luat locurile ofiţerilor de gardă de la cele patru colţuri ale catafalcului, unde au făcut garda de onoare în tot timpul serviciului religios.

In faţa catafalcului s'au aşezat dnii general Pressan, care ţinea perna cu Coroana de oţel, încadrat de dnii generali Referendaru şi Petalla şi dl. general Mărdărescu, care ţinea perna cu bastonul de mareşal, încadrat de dnii generali Razu şi Sinescu.

La dreapta catafalcului, au luat loc membrii Familiei Regale, având în dreapta pe membrii casei regale şi în stânga pe dnele miniştrilor străini, miniştrilor şi ataşaţilor militari.

La stânga catafalcului se aflau membrii regenţei şi membrii guvernului având în dreapta pe şefii misiunilor străine, ambasadorii speciali, foştii miniştri şi ataşaţii militari, iar în stânga pe foştii primi-miniştri, preşedinţii Corpurilor legiuitoare, Preşedinţii Curţii de Casaţie, generali.

Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. S. Patriarhul dr. Miron Cristea, asistat de mitropoliţii Pimen şi Nicolae, arhiepiscopul Gurie, episcopii Stroe, Justinian, Cosma, Grigore, Ghenadie şi Gherontie şi de clerul Patriarhiei.

Răspunsurile au fost date de corul Patriarhiei, sub conducerea dlui Cucu, iar „Prohodul“ a fost cântat de corul soc. „Carmen“.

Aşezarea sicriului pe afetul de tun

E ora 9 dimineaţa. Inalţii demnitari ai Ţării şi comandanţii superiori ai oştirei scoboară treptele palatului. Inaintea lor, patru ofiţeri din „Vânătorii de munte“, cavaleri ai ordinului „Mihaiu Viteazul“ şi aghiotanţii regali duc pe umerii lor sicriul în care a fost aşezat corpul marelui Rege Ferdinand I.

Deodată, se aud fanfare puternice. Se intonează imnul regal şi sicriul, înfăşurat în purpură, este aşezat pe un afet de tun. Deasupra sicriului, M. S. Regina Maria presărase cu grije, câtiva trandafiri albi din grădina parcului. Carul funebru era tras de 6 cai negri, duşi de zăbale. Căpitani din artilerie, mergeau alături.

Afetul de tun a fost amenajat special în arsenalul armatei. Este un afet de tun de 120 mm. şi cel mai mare ce s'a construit la noi până acum. In faţa platformei: stema ţării îmbrăcată în zăbranic de doliu, iar în ambele părţi ale afetului semnul regal, deasemeni îmbrăcat în zăbranic. O eşarfă tricoloră pe care a fost împrimată stema ţării, înfăşură sicriul.

Cordoanele erau ţinute, cele din dreapta de dnii I. Brătianu, preşedintele consiliului de miniştri şi Nicolaescu, preşedintele Senatului, alături dnii general Hanţu şi Jitianu. Cele din stânga erau ţinute de dnii Oscar Niculescu, preşedintele secţiei I a Casaţiei, N. N. Săveanu, preşedintele Camerei, iar alături amiralul Scodrea şi d. general Broşteanu.

Cortegiul era deschis de d. Stârcea, maestrul de ceremonii şi maiorul P. Lazăr .

Formarea cortegiului.

O nouă salvă de puşti. Carul funebru porneşte. In urma lui, imediat, vin A. S. R. Principele Nicolae în uniformă de marinar, având la stânga pe M. S. Regele Alexandru I al Iugoslaviei îmbrăcat în uniformă de colonel de vânători — M. Sa fiind patron al reg. 9 vânători; în stânga M. S. Regelui Alexandru, A. S. R. Principele Wilhelm de Hohenzollern nepotul Regelui Ferdinand, la dreapta A. S. R. Principele de Hohenlohe.

Veneau apoi calul alb al Regelui Ferdinand cu şeaua îndoliată, condus de dnii: col. Drossu, directorul reşedinţelor regale şi T. Ionescu, şeful grajdurilor regale; d. G. Buzdugan, membru în regenţă, membii guvernului; foştii preşedinţi de consiliu, fostul preşedinte al consiliului dirigent, foştii preşedinţi ai Corpurilor legiuitoare; foştii miniştri; corpul diplomatic şi miniştrii plenipotenţiari acreditaţi; secretarul general şi directorul protocolului din ministerul afacerilor streine; membrii Corpurilor Legiuitoare; primarul Capitalei; ofiţerii generali în activitate şi rezervă; membrii Inaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie; delegaţia reg. 25 inf „R. F.“ din Iugoslavia, cari au adus, ca un omagiu al acestui regiment, o coroană de lauri lucrată în argint şu cu panglici de aur, având următoarea inscripţiune: „Reg. 25 inf. de linie, şefului său M. S. Regelui Ferdinand la moartea sa“.

Urmau membrii consiliului legislativ; Inalta Curte de Conturi; membrii Academiei Române; consiliul superior administrativ; profesorii universitari şi ai Academiei de înalte studii comerciale şi industriale; directorul politechnicii; guvernatorul Băncii Naţionale cu toţi directorii generali; eforii spitalelor civile şi reprereprezentanţii cultelor şi ai comunităţilor minoritare; înalţii funcţionari ai statului; biroul soc. de geografie; consiliul Băncii Naţionale; directorul fundaţiunii Carol I şi directorul fundaţiunii Ferdinand I; Curţile şi tribunalele; baroul din Capitală cu consiliul de disciplină; primarii de sectoare şi membrii consiliului municipal Bucureşti şi primarii municipiilor din întreaga ţară, ziariştii, Camerele de comerţ, funcţionarii publici superiori şi corpul didactic, etc.

*

De pe treptele palatului, M. S. Regina Maria, M. S. Regina Iugoslaviei, M. S. Regina Elisabeta, A. S. R. Principesa mamă Elena şi A. S. R. Principesa Ileana, în mare doliu, au trimis un ultim salut Marelui Rege.

Cei cari s-au uitat în urmă şi au privit chipurile zdrobite de durere ale Reginelor şi Principeselor, rămase pironite de uşa palatului, nu şi-au putut reţine lacrimile.

Pe Bulevardul „Independenţei“.

Cortegiul astfel format, porneşte printre aleele adumbrite de stejari ale parcului Cotroceni, până la intrarea principală a palatului. De ac,i pe bul. Independenţii şi până la podul Elefterie, cortegiul din faţa afetului era astfel alcătuit: prefectul poliţici Capitalei, un escadron din reg. de escortă regală, corurile, mitropoliţii şi episcopii cultelor naţionale şi clerul, invalizii de război, cavalerii ordinului „Mihai Viteazul“, văduvele de război, ofiţerii de rezervă, veteranii campaniei 1877—78, delegaţiile „Asociaţiei ofiţerilor de rezervă“ şi ai „Uniunii luptătorilor“, drapelele cu delegaţii tuturor unităţilor de trupă, d. general Prezan ţinând coroana de oţel, d. general de corp de armată Mărdărescu, ţinând perna cu bastonul de mareşal al Regelui Ferdinand I.

Cortegiul, — închis de reg. de jandarmi Bucureşti, a ajuns în dreptul podului Elefterie unde, d. general Popescu, comand. corp. II de armată şi statul major al acestui corp au dat onorurile. In cele patru colţuri ale podului, erau aşezate mari vase cu tămâie şi smirnă.

Pe bulevardul Elisabeta.

Ambele trotuare ale bul. „Elisabeta“ erau înţesate de public. In piaţa „Mihai Cogălniceanu“, erau aşezate deasemenea vase cu tămâie şi smirnă, îmbrăcate în zăbranic.

Pe tot acest parcurs, corul „Asociaţiei creştine ortodoxă Patriarhul Miron“ a cântat diferite imnuri religioase şi rugăciuni.

*

Pe terasa din faţa Cercului militar erau aşezate pe piedestale cernite urne funerare şi un cenotaf din care se ridica drept la cer, fum de tămâie şi smirnă, jertfă pentru cel Atotputernic.

Şi mulţimea aşteaptă cu nelinişte cortegiul. Pe trotuarul strimt al căei Victoriei, poliţia şi jandarmii ţin rânduială.

Potricele teatrului Naţional erau îndoliate, steaguri tricolore cernite aduc ultimul omagiu. In grădiniţa din faţa teatrului sunt aşezate iarăş, pe piedestale înalte, urne din care fumegă prinos de jertfă.

In faţă, un escadron din reg. 4 roşiori „Regina Maria“, îmbrăcaţi în mare ţinută, dau ultimul salut Regelui.

Deasupra, o escadrilă de avioane virează în perfectă ordine, păsări imense profilate în clarul cerului albastru.

O clipă cortegiul se opreşte. A ajuns în faţa palatului Regal. Drapelul coborît la jumătate, iar intrarea principală cernită.

Toată lumea simte fiorul clipei care se înstăpâneşte pe suflete şi amintirea fuge spre trecut, spre clipele pe care le-am trăit deatâtea ori, la ceremonii, în împrejurări solemne.

Regele Ferdinand a murit, dar El trăeşte veşnic în amintirea poporului Său.

Studenţii adunaţi în piaţa Fundaţiei, îngenunche în faţa steagului, care pentru ultima dată se înclină în faţa Aceluia care a purtat atâta grijă şi dragoste studenţimii universitare.

In stânga, pe trotuarul Palatului Regal, se află aşezat stema ţării înconjurată de drapele tricolore cernite, la mijloc cu iniţialele F. F. iar dedesubt, la mijlocul trotuarului, un tricolor cernit, pe care se aflau aplicate benţi late, tot de tricolor. In faţă două urne din care fumega tămâia.

Fundaţia Carol era şi ea cernită, iar balcoanele Automobil-Clubului Regal erau înfăşurate în tricolor cernit.

In faţa fundaţiei Carol, în faţa Ateneului, îndoliat în întregime, erau aşezate iarăş urne, deasupra cărora atârnate de stâlpi, lămpile trimteau razele lor şterse în lumina soarelui.

In faţa bisericii Albei corul asociaţiei „Patriarhul Miron“ întâmpină cu pioase rugi de slavă şi învocări, pe Regele cel mare şi bun.

Muzica aviaţiei cântă „Trăiască Regele“, cortegiul se mişcă încet şi solemn în bătaia razelor de soare, chenărit de trupele din marină, în ale căror baionete, soarele trimete fulgerări scurte de raze.

Pe calea Griviţei, acelaş mulţime imensă acoperă trotuarele, balcoanele împodobite cu covoare şi ferestrele.

In faţa bisericei Sf-ţii Voevozi, corul Asociaţiei „Patriarhul Miron“ întonează cântece de slavă. Din loc în loc, pe trotuar, sunt aşezate diferite asociaţii şi corporaţiuni cu drapelele lor, şcoalele primare şi secundare.

In faţa gării de Nord, trupele au format un careu, care este dublat de altul mai mic format de ofiţerii din garnizoană.

In stânga, la intrare, pe mica piaţetă din faţa gări, se afla ridicat un cenotaf îmbrăcat în negru pe care era aşezat pe un suport, o mare urnă fumegândă învesmântată în catifea neagră şi tricolor cernit, strejuită de alte patru urne mai mici, argintii.

Pe treptele de intrare ale gării, drapelele tuturor regimentelor sunt strânse să dea ultimul salut Regelui Ferdinand.

Faţada gării era complet drapată şi ornată cu tricolor, un covor negru era întins, de afară până la eşirea pe peron.

Salonul regal de recepţie era deasemenea drapat în negru şi împodobit cu plante de seră.

Bcu Cluj / Central University Library Cluj

Peste ieşirea din salon era construit un baldachin şi dealungul peronului se afla aşezat un covor roşu, acoperit cu negru.

Cortegiul soseşte în piaţa gării de Nord şi opreşte în faţa peronului.

In gara de Nord

La ora 10 şi 20, au sosit în gara de Nord MM. LL. Regina Maria, Regina Elisabeta şi Regina Marioara, AA. LL. RR. Principesele Elena şi Ileana.

La intrare, au fost întâmpinate de doamnele de onoare şi doamnele palatului şi conduse în salonul regal.

Cortegiul regal mortuar intrând în piaţa gării, gărzile cu drapelele s'au înşirait pe două rânduri, formând un coridor prin care a trecut afetul cu rămăşiţele pământeşti ale Regelui Ferdinand.

La intrare, sicriul a fost ridicat depe afet, de adjutanţii regali şi trecut prin salonul de recepţie, pe peron.

In acest moment, compania de onoare din reg. 1 grăniceri, cu drapel şi muzică, a dat onorurile, iar muzica a intonat „Imnul Regal“.

MM. LL. Reginele şi AA. LL. RR. Principesele şi Principii şi d-nii miniştri au urmat sicriul până la vagonul mortuar, care se afla pe linia întâi, tocmai la capătul peronului, chiar în faţa companiei de onoare.

Vagonul mortuar era un vagon regal, transfomat anume pentru acest scop, având la mijloc un catafalc acoperit cu catifea roşie.

Pe din afară, vagonul era împodobit cu ghirlande verzi.

Dintre toate coroanele, s'au depus pe sicriu numai aceea a M. S. Regelui Alexandru, ale nepoţilor şi nepoatelor M. S. Regelui Ferdinand, Principii Friederic, Francisc Iosif şi Principesele Margaretta, Maria şi Alice, coroana Principelui şi Principesei Wilelm şi Adelgunde de Hohenzollern, fratele şi cumnata Regelui Ferdinand, jerba fostului prinţ Carol, şi coroana de argint a armatei iugoslave.

După ce sicriul a fost aşezat în vagonul mortuar, membrii Familiei Regale s'au urcat în trenul regal mortuar, la care erau ataşate 7 vagoane.

Precis, la ora 11 şi 30, trenul mortuar s'a pus în mişcare.

Compania de onoare a dat onorurile şi muzica a intonat „Imnul Regal“.

Membrii regenţei, d-nii miniştri, misiunile străine, clerul, parlamentarii şi invitaţii, au plecat în trei trenuri speciale la Curtea de Arges.

Două au plecat înaintea trenului mortuar regal şi al treilea în urma lui.

Dela Bucureşti la Curtea de Argeş

Pe largul câmpiei româneşti, în arşiţa lui Cuptor, pe piaiurile pline de rod, înalţii demnitari ai ţării petreceau la locul de veşnică odihnă, la Curtea-de-Arges, în goana trenurilor, pe Marele Rege, care o viaţă întreagă a jertfit pentru neamul românesc cele mai alese însuşiri, ca să înalţe Tara, să o învrednicească printre cele dintâi între popoarele lumii.

In toate gările, pe tot parcursul dela Bucureşti până la Curtea-de-Arges şi dealungul căii ferate, neamul românesc în ce are el mai de nădejde: ţărănimea, a ieşit în portul ei pitoresc, pretutindeni în întâmpinarea trenului mortuar, să aducă pioasa închinare memoriei celui mai iubit Suveran care i-a purtat durerile şi bucuriile, grijile, înseninările şi voia bună, ca un adevărat părinte.

Zeci de mii de ţărani ieşiţi dealungul drumului din urmă al Marelui Domnitor, cântau, ca la moartea lui Ştefan-cel-Mare, şi a celorlalţi mari voevozi, rugăciuni de preamărire, toţi într'o evlavie şi într'o ţinută de mucenici ai muncii şi ai gliei.

Toate gările mai de seamă, ca Chitila, Titu, Găeşti, Goleşti, Piteşti ,Bascov şi Curtea-de-Argeş erau cernite cu o aleasă distincţie, cu adevărat ca pentru un Rege mare şi iubit.

In toate gările, clerul localităţilor slujea şi înălţa rugăciuni pentru odihna sufletului Făuritorului României întregite, coiurile şcoalelor, cu drapelele cernite, cântau imnuri de slavă, autorităţile locale toate exprimau durerea obştească.

Ostaşii ţării înşiruiţi ,la intervale mici, dealungul întregului parcurs, aduceau ultimul salut Marelui lor Căpitan şi păreau, în înmărmurirea lor, figuri de bronz împunătoare.

In întreaga fire răsunau clopotele tuturor bisericilor şi mănăstirilor, risipite pe întinsul plaiurilor. Erau deosebit de impresionante aceste tropare ,cari se desprindeau din arama sfintelor lăcaşuri.

Trenurile cu marii demnitari ai ţării, cu misiunile străine şi cu reprezentanţii tuturor ţărilor au sosit între orele 3 şi 4 în Curtea de Argeş.

Potrivit programului, toţi şi-au luat locurile însemnate, pe peronul gării.

In gara Curtea-de-Arges

Gara Curtea de Argeş era cernită în chip cu totul impresionant. Sala de onoare era transformată într'un imens cort negru cu dungi de purpură cernită, iar jos, jur împrejurul podelii, un chenar de frunze de lauri, de ederă şi de stejar împlinea măreţia.

Faţada gării era brăzdată de fâşii mari de tricolor îndoliat şi un baldachin funerar, cu amfore cu tămâie şi smirnă de amândouă laturile se îmbina spre intrarea în sala de onoare. Lucrarea minunată se datoreşte d-lui inspector A. Etciu, căruia i se cuvine toată lauda.

In dosul gării, afetul de tun aştepta cu cei şase cai, sicriul regal.

Deosebit de impresionaţi erau miile de ţărani, cari aşteptau pe dealul din spatele gării, ca într'un uriaş amfiteatru roman, să primească în oraşul Marilor Domnitori, rămăşiţele pământeşti ale Suveranului, apus în glorie.

Pe peronul gării, o companie de onoare cu muzică şi drapel aştepta să dea onorurile, iar straja o făceau cohortele de cercetaşi „Păstorul Bucur“, Sinaia, Sibiu, Constanta, Bălţi şi Soroca, cu drapelele lor, sub comanda d-lui Constantin Nedelcu.

In jurul baldachinului erau grupaţi foştii preşedinţi de consiliu, preşedinţii şi foştii preşedinţi ai Corpurilor legiuitoare, membrii Casaţiei, generalii, şefii partidelor politice.

La ora 4 şi 15 trenul mortuar soseşte cu locomotivele cernite.

Se face o linişte desăvârşită. Muzica intonează Imnul Regal şi trenul se opreşte încet.

Scoborârea sicriului din tren

Din vagonul mortuar, oprit exact in faţa baldachinului funerar, aghiotanţii regali coboară sicriul pe umeri şi-l duc prin sala de onoare la afetul de tun pe care-l aşează, în vreme ce bubuitul tunurilor, muzica militară şi corurile dau onorurile şi aduc slavă memoriei Regelui, care s'a stins.

Sicriul este urmat până la afet de M. S. Regina noastră Maria, MM. LL. Regina Maria şi Regele Aledandru al Iugoslaviei, M. S. Regina Elisabeta a Greciei, A. S. R. Principesa-Mamă Elena, A. S. Regală Principesa Ileana, A. S. R. Principii de Hohenlohe şi de Hohenzollern, de d. Ion I. C. Brătianu şi membrii guvernului, şi de toţi înalţii demnitari ai ţării şi ai străinătăţii.

Formarea cortegiului.

Cortegiul s'a format apoi în aceeaş ordine, ca la plecarea dela palatul Cotroceni.

Şi astfel, în tăcerea majestoasă a durerii, cortegiul a urmat carul mortuar spre locul de veci, la mânăstirea Curtea de Argeş.

Ziarişti din lumea întreagă

Dar în afară de reprezentanţii ţărilor, ziarişti din toată lumea, trimişi speciali ai marilor cotidiane de pe tot cuprinsul pământului, au participat la funerariile Intemeietorului Românei întregite, tălmăcind pentru sutele de milioane de oameni durerea neamului românesc.

*

Operatori cinematografici din marile centre apusene, ca şi din ţară dela principalele instituţii culturale şi ale armatei, ca şi fotografi români şi străini, au prins în obiectivele lor toate momentele de căpetenie din trista ceremonie şi la Bucureşti şi Curtea de Argeş.

La Curtea de Argeş

Liniştita cetate a Basarabilor, cu steagurile ei îndoliate fluturate de vântul ce risipea zăduful lui Cuptor, cu străzile gemând de norod în haine de sărbătoare şi cu mulţimea de oşteni cu echipament de luptă, părea o cetate asediată, care pioasă şi îndurerată îşi îngropa Voevodul mort întru mărirea şi gloria ei.

Zile de mare sărbătoare şi zile de tristeţe.

Curtea de Argeş, oraş cu ritm de viaţă domoală, în care noutatea e procurată de pelerini la mânăstirea cea clădită cu pertfa lui Manole Meşterul între meşteri, nu a fost sortită solemnităţilor care înflăcărând inimile exaltă bucuria de a fi român. O singură dată oraşul ales de întemeietorii săi Basarabi ca loc de domnire a îmbrăcat vestmintele zilelor de sărbătoare sgomotoasă; a fost atunci când la hotărîrea Regelui Carol, marele arhitect Leconte de Nouly a ridicate din ruine mânăstirea lui Neagoe Basarab, minune între minuni.

De atunci viaţa orăşelului a fost profund răscolită doar de două solemnităţi triste, înmormântarea Regelui Carol, întemeietor de viaţă nouă în Principatele a căror unire a fost consfinţită cu jertfa de sânge a dorobanţilor şi de înmormântarea Reginei Elisabeta, mama răniţilor de la Plevna, şi tovarăşa celui care a fundat Regatul românesc.

A venit războiul cu suferinţele-i crude şi a venit victoria cu triumful neamului românesc asupra duşmanilor şi asupra timpului trecut, dar oraşul n'a fost desprins din ceeace e viaţa lui de toate zilele.

Când zilele trecute moartea a răpit din lumea celor vii pe Acela căruia veacurile se vor întrece în a-I glorifica faptele-i măreţe şi s'a vestit că Intemeietorul Românei-Mari va fi înpropat în mânăstirea de la Curtea de Argess oraşul întristat a început pregătirile pentru cinstirea cea de pe urmă a marelui Rege.

N'a fost efuzie de negru care mohoreşte simţirea şi sufletul: n'au fluturat stinghere oriflame negre pe colţuri de case şi balcoane, ci din belşug numai tricoloruri îndoliate, fiindcă tara întreagă e în doliu şi armonia dintre culori şi simţiri e mai desă vârşită.

Când bogăţia lipseşte, şi nu totdeauna aceasta e lucrul cel mai de merit, trebuie să preţuim în împătrită valoare, risipa de suflet care acum s'a întruchipat în cea mai perfectă ordine.

Şi cine nu înţelege cât de mult înseamnă ordinea într'o zi ca de eri, nu poate înţelege nici fundamentul unei organizaţii de Stat.

Primarii din toată ţara

Dacă am fixa precis numărul celor cari au venit să asiste la profund pioasa ceremonie de ieri, am cădea sigur în eroarea unui prea mult sau unui prea puţin. Dar este adevărul adevărat că pe lângă primarii veniţi oficial din toate unghiurile ţării şi care formau pe o margine a drumului ce duce la mânăstire, un chenar din culori, şi nuanţe felurite — au venit acolo oameni sărmani de pretutindeni.

Destul să citâm pe cei doi tineri veniţi dintr'un colţ îndepărtat al Ardealului, şi cari în cel mai pur dialect, ne rugau să le înlesnim putinţa să vadă locul unde avea să se odihnească de veci Marele Rege Ferdinand.

Erau nespus de mulţi bucureşteni, cari au îndurat cu stoicismul lor caracteristic căldura şi praful celor 150 de kilometri străbătuţi în autobuzele ce se legănau tot timpul ca nişte corăbii perfect echilibrate. Dar dacă ceilalţi orăşeni ajunşi acolo umblau în căutaree unui loc de privit cortegiul şi isbuteau greu să-l dobândească, bucureştenii mai sprinteni şi mai versaţi nu s'au străduit mult după ele.

Drumul până la mânăstire lung, puţin umbrit şi făcut pe o arşiţă aspră, era urmat de toţi în tăcere, şi cu smerenia pelegrinilor care se duc la locul sfînt. Poate nimic nu era mai impresionant decât acest nesfârşit şir al acelora care se îndreptau spre mânăstire.

Cu răbdare au aşteptat să vadă cosciugul Regelui lor, bătrâni şi copii şi mame cu pruncii în braţe, de dis de dimineaţă şi până spre apus, când tunurile au vestit bubuind, că rămăşiţele Regelui Ferdinand cel loial, au fost pogorâte din tren, spre a fi duse în locul de veci.

Cortegiul în ordinea cunoscută a urmat prin cele două rânduri compacte de privitori înlăcrămaţi pe o distanţă de trei kilometri pâră la mânăstire, încet, impresionant. Şi nu i se va putea pământ şterge din minte momentele când lumânările primarilor au început să se aprindă una câte una încet, până la cel din urmă dela poarta mânăstirii, şi convoiul funerar care trecea pe lângă lanţul de lumânări a prinse întovărăşit de cântecele preoţilor, de bubuitul neîntrerupt al tunurilor şi de vuietul de jale al clopotelor.

Liniştea a fost stăpânită fiindcă curiozitatea omenească a fost stăpânită şi biruită de pateticul sublim şi îndurerat al acelor clipe. Nici în momentele din urmă, după terminarea pioasei solemnităţii, oamenii nu s'au îndreptat grăbiţi spre eşire, ci îngânduraţi şi trişti. Fiecare era stăpânit de amintirile sale personale, şi îşi depăna firul gândurilor domol şi mâhnit, fiindcă nu-i nimeni dintre acei care să fi fost la Curtea de Argeş, şi să nu aibă a-şi aminti ceva de Acela care în doi sprezece ani de domnie a doborît un trecut rău de un mileniu şi care a înfăptuit România de totdeduna a tuturor românilor.

In amurg, când oraşul începuse să se golească de pelerini, şi să-şi reia viaţa-i de toate zilele, un necunoscut privind din gară spre zarea mânăstirii, spovedi îngândurat, un simţimânt al tuturor.

Cei din Curtea de Argeş pot să fie fericiţi: Il vor avea tot timpul aproape de ei!

La lăcaşul de veci

Un bubuit de tun. Vestea, că trenul mortuar intră în gară. Mulţimea uriaşe amuţeşte. Comenzi date aproape în şoaptă. Ofiţerii, înfioraţi, nu-şi pot regăsi glasul ferm de totdeauna. Dar soldaţii n'au nevoie de comenzi. Insuşi primul bubuit de tun, pe care auzurile aţintite îl aşteptau de mult, cu înfrigurare şi pe care, acum, lunca Argeşului îl prelungeşte, îl transformă în val şi-l repetă, îi face să tresară şi — instinctiv, — să execute mişcările cuvenite. Lumânările se aprind. Lumini mărunte şterse lumina mare a zilei, cari, totu dau strălucire obrajlor palizi emoţie şi ochilor aprinşi de ne niste. Un pâlc de nori arun peste mulţime o umbră de înc tare. Atmosferă de denie, a că imobilitate şi taină sunt turb rate de dangătul prelung, und ios, jalnic, al clopotelor. Pulsi în ritmul dangătului durer Respiraţii întrerupe. Un veter dela 77 nu poate ţine piept en ţiei. Pleacă genunchii, se încl nă şi-şi lipeşte fruntea de nis Inspectorul administrativ însă cinat cu executarea măsurilor ordine trece într'un automob Ar vrea să mai dea indicaţ dar tăcerea şi înfiorarea mul mei îl contagiază. Probabil i pare că trepidaţia motorului e împietate în mijlocul obşteş smerenii. Coboară şi renunţăi să rostească un singur cuvânt, perde într'un grup mut de ţăra porniţi tocmai din Satul-Mare.

Trei automobile apar în lung şoselei. Văluri cernite le căpt şeşte capotele. Luminile aprin se cern prin crepuri negre. Ş feurii au oprit duduitul motoa lor. Maşinile, tăcute, pătrund porţile mânăstirei, cotesc pe leele din dreapta parcului şi st pează la scara palatului reg Din cea dintâi coboară, pierdu în voaluri de doliu. M. Sa Reg na Maria şi A. S. R. Principe mamă Elena. Din a două, M. Lor Reginele Elisabeta şi Mari ara şi A. S. R. Principesa Ilean Din a treia, curteni şi doamne onoare, cari înconjură de apro pe regala Familie îndurerată.

In urma lor, se închid fără sg mot, uşile principale ale palat lui îmbrăcat în zabranic de ce nire.

*

In spaţiul încremenit, clop tele continuă trista lor litanie.

Deodată, capetele se descopă Ofiţeri şi soldaţi încremenes „prezentând arma“. Trec drap lele. Drapele în sdrenţe, drape glorioase, purtând Sfânta podo bă a decoraţiilor cu spade, a d coraţiile smulse cu jertfă de vie tinere, pe câmpul de luptă, moarte — şi de strălucire. Dr pelele fac chenar aleei care d ce dela poarta mânăstirei, la î trarea dumnezeescului lăcaş lui Manole.

Apoi, în procesiune evlavioas marele sobor de preoţi în ve minte pe cari râuresc aurul şi a gintul greu, în frunte cu Mar Preoţi ai ţinuturilor ţării: I. S. S. Pimen al Moldovei, I. P. S. Neculae al Ardealului, I. P. S. Nectarie al Bucovinei, I. P. S. Gurie al Basarabiei; apoi S. S. Justinian al Ismailului, S. S. Gherontie al Tomisului, S. S. Nichita al Argeşului, P. S. Ghenadie al Buzăului, P. S. Lucian al Romanului, P. S. Stroe episcop militar. Din sobo se deosebeşte silueta uriaşe a a hideaconului Ursache, vestitu bas al arhiepiscopiei Chişinău lui,, a cărui puternică voce d bas dă cântărilor bisericeşti tu bufătoare adâncime. Grupul pre oţilor urmează paşii Inalţilo Purtători de cârjă şi se rându iesc în faţa aghezmatarului de la întrarea catedralei, sub cupol căruia, înecat în zăbranice ne gre, e rânduit catafalcul, la car se face cel din urmă prohod, înt intea coborîrei în criptă a si riului.

Vitejii neamului car se regă sesc azi în variatele haine al vremei de pace, dar pe cari îi în frăţeşte crucea bravilor, purtând numele marelui Voevod Mihai fac front în dreapta aghiazma tarului, aşteptând să se plec pentru cea din urmă dată în faţ Marelui Căpitan al ordinului.

Mai dinainte, rânduiseră fron în dreapta bisericii, bravii del 1877, dela 1913 şi dela 1916—1918 jalnice dar glorioase apariţii v văduvele celor cari şi-au dărui vieţile în luptă iar în stânga, că

BCU Cluj / Central University Library Cluj

peteniile dregătorilor țărei, foștii sfetnici ai Tronului.

•

Litania clopotelor contenește.

De departe, dinspre oraș, au isbucnit acordurile viguroase ale imnul regal. Muzicile militare din curtea mânăstirei isbucnesc și ele. Se apropie tristul convoi. Drapelele se pleacă și sub bolta verde a pomilor de pe marginea alcei, fac bolta multicoloră a faldurilor, pe cari soarele și ploaia și pulberea și focul luptelor, leau dat toate nuanțele roșului galbenului și albastrului.

In rânduri de câte trei, aparvenerabilii armatei: gen. Presan, fostul comandant al armatei I-a de luptă, purtând pe o perniță roșie Coroana și având la dreapta și stânga pe generalii Petala și Referendaru: gen. Mărdărăscu, strălucitul ostaș dela Budapesta, purtând pe o altă perniță buzduganul Domnitorilor români și fiind încadrat de generalii Sinescu și Razu. Glorioșii generali se pleacă în fața Reginelor și Principeselor sosite la aghiazmatarul prohodului din urmă, apoi se rânduiesc la căpătâiul catafalcului.

Șeful Casei militare a fostului Domnitor deschide drumul. Apoi, aghiotanții regali și ofițeri din toate armele, poartă pe umeri sicriul închizând pentru totdeauna rămășițele de lut ale Bunului Suveran. Convoiul trece pe sub bolta steagurilor închinate. Acordurile imnului regal urmează în surdină. Impetuozitatea muzicei s'a prefăcut în duioșie .Unui ofițer dela garda drapelului regimentului respectiv i s'au împănînjenit privirile. Brațul cu sabia trasă, brațul care nu i-a tremurat pe câmpul de prăpăd, îi tremură acum. Un suspin e mai tare decât silintele de a se stăpâni. Soldații, „băieții" lui, îl aud. Și plâng, așa înceremeniți, cu arma „pentru onor".

Cu capetele plecate, urmează membrii regenței, miniștrii, foștii primi miniștri, trimișii străluciți ai străinătății, studenții, corporațiile...

•

Când sicriul e coborît de pe umeri pe catafalc, privirile tuturor se îndreaptă, ca o încercare de mângâiere și îmbărbătare, către augusta Soție și către Fiicele Ei. M. Sa Regina Maria e neclintită. Majestății Reginei și majestății frumuseții, s'a adăugat majestatea durerei. A durerei uriașe, pe care o biată putere omenească cearcă s'o nimicească. Dar biata putere omenească, n'ajunge. O clipă de șovăială. Suverana caută cu privirile un sprijin. A găsit și se îndreaptă către d-na Eliza I. C. Brătianu, care i-a cuprins mâinele, le-a dus la frunte și i-a primit desnădăjduita îmbrățișare.

M. Sa se înapoiază, reazămă umărul de unul dintre cei patru stâlpi ai aghiazmatarului, își pleacă și cuprinde capul în unghiul brațului drept și rămâne așa, până la sfârșitul tristei slujbe religioase. Augustele Fiice s'au apropiat și au înconjurat-o și acolo, numai la un pas, își continuă plânsul, stăpânit, purtându-și batista când la ochi să oprească năvala lacrimilor, când la buze, să înăbușe suspinele.

Prohodul s'a sfârșit, pe ultima „Veșnica pomenire" întonată de corul patriarhiei. Ofițerii ridică sicriul și-l pornesc înăuntrul bisericei. Reginele și Principesele îl urmează. Când sicriul e lăsat lângă cripta, care-l va închide pentru totdeauna, Regina îngenunche și-l sărută. M. Sa Regina Marioara își ajută Mama să se ridice. Incepe un cuvânt de îmbărbătare: — Mamă, Tatăl nostru...

Dar suspinele o înăbușe. Și cade de la pieptul augustei Mame, îmbrățișându-o îndelungat, zguduită de plâns. ...Cu neputință să poată fi înfățișat sfâșietorul spectacol.

In pronaosul catedralei, la dreapta, sub lespezi de marmură grea, cu inscripțiile simple: „Carol" „Elisabeta", odihnesc primi regi ai României. In stânga, a fost săpată cripta care eri, a cuprins pentru vecie, rămășițele pământești ale celui dintâi Rege al României Mari. Cripta e simplă. Zidită în beton armat. Toate fețele au culoarea purpurei și poartă numele Regelui Ferdinand.

După încheierea tristei ceremonii, în prezența d-lor I. C. Brătianu, prim-ministru, Stelian Popescu, ministru al justiției, C. Hioti ministru al Palatului, Al. Lapedatu, ministru al cultelor, Alex. Popescu-Necșești, secretar general al ministerului justiției și P. S. Sale episcopului Nichita al Argeșului, cripta a fost boltită, până la nivelul pământului și apoi pecetluită provizoriu, cu o lespede de marmoră. Mai târziu, se va așeza o lespede de marmoră identică ceor de pe mormintele Regelui Carol și Reginei Elisabeta.

Despre executarea acestei îndatoriri, vorbește un document, care a fost întocmit Duminică, semnat de persoanele prezente și care va rămâne în arhivele Statului, ale Casei Regale și ale Sfintei mânăstiri Curtea de Argeș.

Proclamația Regenței

ROMANI,

Chemați conform Constituției, prin voința Regelui Ferdinand I, consfințită de votul Adunării Naționale din 4 Ianuarie 1926, a exercita puterile regale în timpul minorității MAIESTATII SALE REGELUI MIHAI I, avem conștiința deplină a marei sarcini ce ne este încredințată.

In îndeplinirea ei ne va inspira viața Marelui REGE, pe care cu întregul Neam Românesc îl plângem astăzi și a cărui glorioasă domnie va rămâne pururea în amintirea poporului nostru pilda cea mai strălucită a abnegațiunii desăvârșite, a simțimântului datoriei și a dragostei nemărginite de Țară, care în neclintita credință și eroică faptă L-a unit cu scumpa Sa Soție, către care se îndreaptă astăzi gândurile noastre îndurerate.

De aceea Poporul Român, totdeauna conștient de marile îndatoriri morale, simte nedestructibile legăturile puternice dintre Dinastie și Țară și va păstra pe veșnicie o recunoștință nealterată Marelui Său Suveran.

In orice împrejurare vom căuta să împlinim cugetul Lui stăpânit numai de grija binelui obștesc.

Principiile călăuzitoare în conducerea destinului Statului Român au fost de peste 60 de ani cu atâta înțelepciune și cu atâta hotărîre stabilite de întemeietorul Regatului și de Primul Rege al României Intregite, încât drumul nostru este dinainte tras.

Cu nețărmurită dragoste pentru MAIESTATEA SA REGELE MIHAI I și pentru Țară, cu toată puterea noastră de muncă și cu înaltul spirit de dreptate și de legalitate ce ni-l impune misiunea noastră, ne vom strădui să dăm MAIESTATII SALE REGELUI MIHAI I putința să domnească peste o țară care prin desvoltarea ei firească și neîntreruptă să răspundă așteptărilor puse de marii lui înaintași în viitorul României.

Pentru aceasta, grija noastră stăpânitoare va fi de a asigura în liniște consolidarea desăvârșită a României Intregite.

Vom veghia la aplicarea credincioasă a Constituției și a legilor Țării, pentru ca în temeiul lor așezămintele noastre să se poată desvolta și să poată propăși nestânjenite.

In ceasul în care prerogativele Regale trec asupra noastră, facem un călduros apel la toți fiii Țării, ca printr'o desăvârșită solidaritate națională să îngăduie României, azi atât de crud încercată prin moartea Marelui ei Suveran, să-și poată împlini fără sovăire menirea ei în lume.

NICOLAE Principele al României
MIRON Patriarhal României
GEORGE BUZDUGAN

Bucureați, 24 Iulie, 1927.

Inaltul ordin de zi al Regenței

Ostași,

După o domnie glorioasă și strălucită, pentru neam, patrie și armată, împlinită cu muncă fără preget, cu mari jertfe și cu hotărîre de fier, marele și scumpul nostru Rege a închis pentru vecie ochii, cari v'au privit necontenit cu dragoste fără margini.

Inima Lui părintească v'a însoțit zi și noapte, în timp de pace și mai cu seamă în timpul războiului de întregirea neamului, în restriște, ca și în clipe de glorie.

Sub conducerea Lui ați învins, ați făurit unitatea națională a tuturor românilor, și cu laurii culesi pe câmpurile de luptă ați încununat fruntea Lui și frunțile voastre.

Ostași,

Suntem încredințați că cu toții, dela șefi până la cel din urmă soldat, veți dovedi acelaș spirit de disciplină, care este temelia armatei și veți rămâne vrednici de încrederea pe care țara o pune în voi, închinându-vă toate puterile și sufletul vostru pentru Patrie și Tron, înconjurând cu dragoste și nestrămutată credință pe tânărul nostru Rege, strigând într'un singur glas: Trăiască Maiestatea Sa Regele Mihai I.

Nicolae Principe al României
Miron Patriarch al României
George Buzdugan.

Pentru ungurii dela noi...

Prin înfăptuirea idealului nostru național, noi, poporul român am luat dreapta noastră moștenire din desmembrata monarhie austro-ungară. In consecință, noi, nu mai avem nimic de revendicat față de poporul maghiar. Cu conștiința împăcată de cavaleri, întindem nepătata noastră mână bărbătească către poporul maghiar, pentru o bună prietinie și la colaborare pentru binele României Mari, pământul românesc din strămoși, care adăpostește și pe ungurii noștri.

Ne-am împlinit o sfântă datorie creștinească și nu am căzut în greșala lor din trecut: ungurii noștri au rămas în posturi, au școli, biserici, libertate culturală și politică. Trăesc cu mult mai bine ca în trecut, fiindcă poporul nostru îi ocrotește prin Ministerul de Interne și i-a făcut să profite și de avantajiile reformei agrare...

Cu toate acestea, între ei și noi există o extraordinară disensiune dușmănoasă... Analizând viața lor politică aflăm următorul motiv: Se știe, că toate popoarele lumei își manifestă întreaga lor individualitate, toate dorințele și idealurile prin presă. Presa este plămânul prin care răsuflă națiia, deci ea o reprezintă în adevăratul ei fel de a fi... Din acest punct de vedere elementul maghiar dela noi se prezintă într'o situație de tot imposibilă, fiindcă așa zisa lor presă ungurească nu este scrisă de unguri adevărați, ci de lăpădăturile Galiției și Poloniei jidovești. Deci aceasta presă nu poate avea nimic comun cu minoritatea noastră maghiară, pentrucă îi este străină de suflet și sânge. Ea tinde la alte scopuri, iar cei cari o scriu sunt interesați de a sămana ura și neînțelegerea între aceste două popoare creștine, ca apoi să profite din turburările ce le provoacă. Acest dezastruos scris a avut drept urmare, că unii dintre maghiarii noștri, seduși, s'au pretat la acte de provocare în contra țării care-i ocrotește și hrănește. Mulți dintre acești seduși se dedau la permanente agitații sterile în contra României-Mari, numai de dragul „patriotizmului" ieftin, infiltrat în capetele lor credule, de către presa distructivă scrisă la noi în ungurește. Fiecare creer matur își poate da seamă, că aceasta agitație este stearpă și inutilă, fiindcă România s'a făcut pe bază de drepturi istorice și naturale, drepturi eterne și nimeni nu se va putea gândi să schimbe aceasta situație. De ce dar atâta agitație imbecilă și păgubitoare pentru ei și provocătoare față de noi?

Iată un caz tipic: Ziarul timișorean **„Déli Hirlap"** *din 23 Iulie a. c. publică pe 1/4 de pagină următoarea notiță:* **„Poți locui 3 zile gratuit la Budapesta, dacă ești abonat la „Déli Hirlap", fiindcă din rândul abonaților, lunar se trag trei la sorți, cari câștigă un bon, care le dă dreptul de a locui trei zile gratuit în marele hotel „Parc" din Budapesta VIII, Baross-tér Nr. 10, lângă Gara de Ost."**

Acest scandalos și obraznic anunț, publicat de circumișii dela „Déli Hirlap" lovește în față demnitatea noastră națională și contribuie la întărirea ideei plantate tot de ei în capetele minoritarilor naivi, că stăpânirea românească pă aceste plaiuri ar fi numai vremelnică. Obraznicul jidan nu face servicii poporului maghiar, ci tot unui jidan: proprietarul hotelului amintit, dar în așa fel, ca totatunci agită și spiritele alor două popoare, la dușmănie.

Așteptăm, ca Autoritățile noastre civile și militare să deție pe acești periculoși agenți provocători și să-i pedepsească cu toată severitatea. Ei sunt autorii morali ai tuturor actelor îndreptate în contra noastră. Să se elimine — în fine — radical cauza iar nu efectul.

Indignarea noastră culminează la extrem, când aflăm, că acest organ jidovesc a primit dela Primăria orașului nostru, în anul trecut, sub diferite forme, suma oribilă de 160.000·— Lei! Iată recunoștiința apașului de presă, iată agentul provocător în toată goliciunea lui.

Rugăm insistent onoratele noastre autorități, să desființeze acest organ de provocare, precum și toate celelalte similare, iar pe autorii și giranții lor responzabili să-i tragă la răspundere în fața Consiliului de Războiu, ca apoi, după ce și-au luat cuvenita pedeapsă, să fie scoși pentru totdeauna de pe pământul, care ne este nouă sfânt și pe care ei încearcă să-l profaneze în chipul cel mai obraznic.

A. Țieranu.

Informațiuni

Doliul Curții Regale. In urma încetării din viață a Regelui Ferdinand I, Curțile M. S. Regelui Mihai I, M. S. Reginei Maria și A. S. R. Principelui-Regent, au luat doliu pe timp de șase luni, cu începere dela 20 Iulie a. c.

Regele Mihai la Constanța. La palatul regal dela Mamaia se fac pregătiri în vederea apropiatei sosiri la Constanța a M. S. Regelui Mihai și a Principesei mame Elena.

Consiliul de miniștri prezidat de Inalta Regență. Consiliul de miniștri s'a întrunit la Palatul Regal, în prezența Inalților Regenți și sub prezidența A. S. R. Principelui Nicolae al Românici.

S'au hotărît orele de lucru ale Inaltei Regențe cu membrii guvernului, care vor fi în fiecare zi dela 10—12 și jum. a. m. Se va împărți timpul de lucru astfel, ca fiecare membru al guvernului să aibă o zi și o oră hotărîtă în programul de lucru. Fiecare ministru va lucra cu tus-trei Inalții Regenți întruniți, dar dacă unul dintre Inalții Regenți va fi împiedecat de a participa la lucrări, atunci hotărârile se vor putea lua valabile și numai cu doi dintre membrii regenței. Deasemenea, dacă în vreo chestiune s'ar ivi divergență de păreri între cei trei membri ai Regenței, atunci hotărîrea valabilă va fi aceea, care va întruni deacord pe doi dintre Inalții Regenți.

Inalta Regență a lansat eri de dim. proclamația Sa către țară, proclamație, pe care o publicăm în altă parte a ziarului.

Sanctitatea Sa dr. Miron Cristea, Patriarh al României și membru al Inaltei Regențe, a trecut puterile sale administrative asupra Bisericei autocefale române celor doi vicari ai Patriarhiei. Sanctitatea Sa păstrând numai puterile spirituale.

Comisar al guvernului. D. Traian Lalescu, deputat și profesor universitar, a fost numit comisar al guvernului pe lângă comunitatea de avere din Caransebeș.

Inspecție. D-l prefect I. Coste va întreprinde în timpul cel mai scurt o inspecție în întreg județul Timiș-Torontal pentru a inspecta toate serviciile administrative din județ.

Actele supușilor străini. După rapoartele sosite la ministerul muncii rezultă că lucrările de revizuire ale actelor supușilor străini sunt pe terminate. La 1 August aceste lucrări vor fi încheiate în întreaga țară. Numărul acestor oaspeți nepoftiți nu ne interesează. Dacă ar fi să-l cunoaștem, ne-am îngrozi. Avem numai aci la noi în Timișoara cu sutele, cari trăesc pe spinarea noastră, îmbuibându-se, ca apoi, după ce și-au umplut pungile și au terminat cu propaganda iredentă, să treacă granița și să ne batjocorească și ponegrească. Noi știm — și acest fapt dureros îl constatăm zilnic — că muncitorii și oficianții români nu pot fi plasați pe la fabricile noastre, patronate și azi de străini; pe când toate elementele subversive și periculoase-internaționale se simt la noi ca în sânul lui Avram. Ne interesează numai un singur lucru și anume: când se va pune capăt acestei toleranțe care periclitează existența brațelor românești dornice de lucru și câștig, și când va sosi ziua — de mult așteptată — în care acești oaspeți nepoftiți vor fi dați peste granță?!

Un împrumut american pentru C. F. R. D-l Vintilă Brătianu a angajat tratative cu un grup de bancheri americani pentru contractarea unui mare împrumut românesc la New-York, menit să contribue la îmbunătățirea căilor ferate. In acest scop se află în România reprezentanții bancherilor întovărășiți de d. Hovard Kelley, un expert american în chestiuni de drum de fer, care va avea să raporteze rezultatele anchetei întreprinse asupra nevoilor căilor ferate române.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Impozitul proporţional la transporturile pe C. F. R. Administraţia Căilor ferate face cunoscut că circulaţia cerealelor în interior este liberă în ce priveşte impozitul proporţional prevăzut de legea timbrului, la vânzările şi cumpărările de produse agricole. **In consecinţă** organele c. f. r. nu vor mai pretinde dovezi de achitarea acestui impozit, pentru cereale, încărcate în vagoane ori unde ar fi transportate. Se vor pretinde în schimb, astfel de dovezi, la transporturile de derivate de producte agricole: făinuri de tot felul, paste făinoase şi maltul.

Accident mortal. Nicolae Pârvulescu, în etate de 24 ani, din Plugova, alunecând şi căzând în coasă, s'a tăiat dela piciorul stâng până la stomac, din care cauză a încetat imediat din viaţă.

Un azil de orbi. Din iniţiativa ministerului sănătăţii publice şi cu concursul primăriei municipiului Timişoara se va clădi pe un loc donat de primărie un azil de orbi, în care vor fi adăpostiţi toţi aceşti oropsiţi din Banat.

Combaterea sifilisului. Ministerul sănătăţii a numit în comisia pentru combaterea sifilisului pe d-nii profesori d-ri I. Cantacuzino şi S. Nicolau şi d-rii: Anghelovici, Comboescu, Spiru şi G. Petrescu. Comisiunile se vor întruni zilele acestea spre a discuta măsurile imediate ce sunt de luat, pentru combaterea sifilisului, mai ales în rândurile populaţiunii rurale.

Mohomedani botezaţi în credinţa ortodoxă. In una din duminicile trecute s'au botezat în cartierul Târca-Vitau din marginea Bucureştilor 67 de turci în credinţa ortodoxă. In faţa a câteva mii de credincioşi a săvârşit însuşi S. S. Patriarhul Miron Cristea botezul.

Un groaznic accident de automobil s'a întâmplat Sâmbătă 23 crt., la ora 8 seara, lângă băile Buziaş. Autocamioneta Ford Nr. 784, condusă de şoferul Petrovici, venea spre Timişoara cu 14 persoane, 7 bărbaţi, 2 femei şi 5 copii. La ieşirea din Buziaş, când automobilul scobora o pantă uşoară, s'a rupt axa de direcţie, din care cauză automobilul s'a răsturnat pe şosea, prinzând sub el pasagerii.

A fost omorîtă d-na Avram soţia d-lui Adam Avram, agent de control la fabrica de spirt din Timişoara, iar grav rănită d-na Elisabeta Peşca, soţia unui funcţionar al percepţiei oraşului Buziaş. Răniţi mai uşor sunt 2 copii ai familiei Peşca şi un copil al familiei Avram şi d-nii Hofman Ernest, Rudolf Rosch, Waterfeld Oscar şi Csipai Iosef funcţionar la fabrica de spirt din Timişoara, precum şi Wurfer Ludovic. De asemenea, a fost uşor rănit şi şoferul Petrovici.

Imediat după accident au sosit la faţa locului autorităţile cari au făcut ancheta şi au dispus trimiterea răniţilor la Timişoara, unde au fost internaţi în spitalul de stat şi în sanatoriul bănăţean.

Autopsia cadavrului d-nei Avram a fost făcută de medicul legist d. Klein.

Inmormântarea d-nei Avram s'a făcut însă la Buziaş. Ceilalţi răniţi sunt în afară de orice pericol.

Din viaţa satelor noastre

O scrisoare a unui preot conştiincios. Am primit următoarea scrisoare şi o publicăm cu plăcere:

„Domnule Director! In organul Dvoastră „Svastica Banatului“ nr. 5 din 17 Iulie la rubrica „Din viaţa satelor noastre“ *Vă ocupaţi cu cauza primarului din Clopodia, unde între altele ziceţi: „Ori d-l Imbroane se orientează după preotul din Clopodia, care a jurat credinţă L. A. N. C. ca apoi să se lapede de ea în mod ruşinos.“* **Jurământul este sfânt şi călcarea lui pe lângă aceia, că întunecă cinstea, produce şi păcat grav, mortal în sufletul celui ce-l nesocoteşte, cu atât mai vârtos în sufletul preotului.** — *După ce subsemnatul încă sum preot român unit în Clopodia prin prezenta Vă rog să binevoiţi, ca în nrul viitor se amintiţi cu nùmele pe preotul din Clopodia, care a fost în stare să-şi calce jurământul. Aceasta rog să o faceţi îndemnat de gravitatea faptului şi ca la adresa mea să nu obvină nici cea mai mică aluzie în aceasta cauză. In speranţa, că Veţi lua în consideraré această dorinţă a mea, semnez Clopodia, la 23 Iulie 1927 Cu deosebită stimă:* **Pr. George Medoia**, *preot român unit.“*

Sperăm, că cinstitul preot d-l George Medoia din Clopodia nu mai are lipsă să îl lăudăm şi noi. Scrisoarea de mai sus îi aduce lauda pe care o merită. Noi nu am dubitat nici când în caracterul acestui preot de omenie. Cel cu musca pe căciulă se va justifica, dacă poate! Noi îl vom demasca — după merit — fără cruţare!

Hodoş. In baza articolului 162 din Legea pentru Unificarea Administrativă, publicată în Monitorul Oficial No. 128, din 14 Iunie 1925, cu onoare aducem la cunoştinţă d-lui Prefect de Judeţ, că consiliul comunal din Hodoş se compune din rudenii apropiate, deci trebue desfiinţat, în baza suscitatului articol de lege.

Urseni. Coloniştii români din această comună sunt foarte nemulţumiţi de felul cum sunt trataţi de organele reformei agrare, care mereu le schimbă loturile şi se pregătesc a veni în delegaţie la Prefectura judeţului spre a cere Guvernului să ia măsuri serioase de a nu mai fi expuşi la atâtea mizerii.

In atenţia Consistorului din Arad

Un preot care nu-şi înţelege chemarea

Dela ţăranii din Giroc avem informaţia, că acolo, în acel sat curat românesc şi ortodox, se petrec lucruri grave, pentru cari informatorii noştri aruncă vina asupra Consistorului.

Acolo se desfăşoră o destrăbălare, ce distruge în oameni bunele moravuri şi slăbeşte dragostea către biserică — şi dureros, respectul către preoţi. Consistorul a fost sesizat de mult şi de multe ori despre toate, fără că acest Consistor să fi luat până în prezent vre-o măsură spre oprirea abuzurilor şi spre alinarea credincioşilor revoltaţi.

Informatorii noştri ne spun, că preotul lor **Alexa Chişozan**, de 3 ani de când e acolo, a devenit o adevărată pacoste pe sat şi pentru buna pace ce era înstăpânită acolo. Se pretează la fapte, prin cari tulbură pacea, aţâţă spiritele şi distruge buna armonie atât cu alţi conducători cât şi poporul.

Pentru prestigiul vieţii bisericeşti nu e bine să le denunţăm în publicitate. Sunt enunţate toate, demult şi de multe ori la Consistor şi chiar la P. Sf. D-l Episcop, cari însă — prin tăcerea lor fac impresia, că sunt nepăsători, faţă de atitudinea provocătoare a acestui preot-pescar, care nu-şi înţelege chemarea. Ca specimene relevăm numai câteva cazuri: De trei ani, activitatea lui de preot se rezumă **în denunţări şi procese. Calomniază şi jigneşte până şi pe superiorii săi ierarhici. Poartă proces cu însăşi Biserica la care serveşte. Ordinelor superioare de chemare nu se supune. Contra credincioşilor operează cu jandarmeria etc. etc.**

Autoritatea acestui preot, care umblă cu unghiţa după peşte şi cu corfele de cireşe prin piaţa Timişorii, e absolut zdruncinată chiar şi înaintea copiilor.

Pe notarul comunal nu-l slăbeşte din denunţări neîntemeiate, dar cu consecinţe neplăcute. Acest preot s'a făcut imposibil în Giroc şi imposibil pentru preoţie. Poporul a cerut cu insistenţă, **deplasarea lui.** Consistorul le ştie toate, dar tace, iar Chişozan urmează a-şi **bate joc de** toată lumea. **Cei chemaţi să bage de seamă şi să înţeleagă pentru ce credincioşii se înstrăinează de Biserică.**

—

Recolta din trei sate distrusă de incendiu. Sâmbătă 23 c. ora 6 d. a.., a luat foc recolta de grâu a satelor Socodor, Simand şi Paniani(Judeţul Arad). La Socodor au ars 20 de vagoane grâu şi maşinile de treerat; la Simand au ars 8 vagoane, lar la Paniani 30 de vagoane. Sunt bănueli că focul a fost pus de o mână criminală, întrucât focul a isbucnit aproape la aceeaşi oră în toate trei sate, deşi nu sunt învecinate.

Deţinerea unui criminal. In ziua de 17 l. c. a fost deţinut la Parţa, Ioan Colariu, care a asasinat pe fostul primar comunal Adam Berlovan. Asasinul a fost dus la postul de jandarmi din Şag unde şi-a recunoscut crima. După ce i s'au dresat actele a fost înaintat Parchetului din Timişoara.

DE TOATE

Cuvinte din bătrâni.

Două săbii nu încap într'o teacă.

*

Când săracul vrea să joace, de regulă se rupe coarda dela vioară.

*

O casă fără copii e ca un clopot fără limbă.

*

Banii nu aduc învăţătură, dar învăţătura aduce banii.

*

Cine cheltueşte peste ce câştigă n'are 'n casă mămăligă.

*

Comorile nepreţuite ale neamului tău sunt graiul, portul şi credinţa strămoşească. De aceea iubeşte-le, păstrează-le şi apără-le de orice duşman.

*

Invăţătura arată calea spre fericire, iar munca duce la fericire.

*

Averile cele multe
Sunt ca un izvor de munte
Astăzi curge şi îneacă
Mâine scade ş'apoi seacă!

*

Rânduiala cruţă ostăneala.

*

Inainte de a porunci, învaţă a te supune.

*

Păcatul intră râzând şi iese plângând.

*

Omu fără omenie, e ca şi trupul fără suflet.

—

GLUME

La medic.

— *Nu ştiu ce să mă fac cu bărbatul meu, domnule doctor, toată noaptea vorbeşte în somn...*

— *Hm, poate c'ar fi bine să-l laşi să vorbească ziua.*

La judecată.

Judecătorul: *Adevărat e, că ai bătut pe muierea aceasta?*

Pârâtul: *Pe muierea aceasta? D'apoi, că muierea aceasta e care mi-a furat varză din grădină!*

Muierea: *Eu? Ba io nu! Alta trebuie să fi fost!*

Pârâtul: *Atunci eu nu te-am bătut pe D-ta, căci bătaia a mâncat-o muierea, care mi-a furat curechiul.*

Femeia şi-a retras pârâ.

Asemănări.

— *Ian uită-te la Nicolae, mănâncă ca un lup.*

— *Nu-i mirare, că şi lucrează ca un bou.*

La cazarmă.

Soldatul: *Trăiţi domn căpitan, Vă rog să-mi daţi un concediu.*

Căpitanul: *Şi pentru ce?*

Soldatul: *A murit mama.*

Căpitanul: *Bine, dute, dar vezi să nu se mai întâmple şi a doua oară...*

Intre jîdani.

— *Salomon, tu ai luat acum zestrea cea mare? împrumută-mă şi pe mine cu 10.000 lei. Am promis ginerelui meu că-i dau 20.000 de lei şi îmi lipsesc 10.000 lei.*

— *Prostule! Când ai făgăduit 20.000, nu se dă decât 10.000.*

— *Apoi da; tocmai astea 10 mii lei îmi lipsesc.*

Cui să-i fie ruşine?

Soţia: — *Om de nimica. Să-ţi fie ruşine să vini în toată noaptea târziu, beat turtă.*

Bărbatul: — *(beat) Ba ţie să-ţi fie ruşine; — care femeie de omenie se ceartă pe la miezul nopţii, cu oameni beţi!?*

Tiganul la cătănie.

Ofiţerul: *E, să-mi spui măi ţigane, ce gândeşti tu când vezi la paradă fâlfâind steagul regimentului?*

Ţiganul: *Gângiesc că... bacie vântul, domnule locotinent.*

Din gura copilului iese adevărul!

Petrică: *Ce-ţi face tata?*

Tudorică: *Tot ce-i porunceşte mama.*

—

GHICITURI.

Buturugă cam prelungă
Cine-o are vrea s'o ungă,
O ridică încărcată
Şi o lasă descărcată,
Când e plină
Toţi se 'nchină,
Când e seacă
Toţi iar pleacă. (Linguriţa)

Prin sat trece o dihanie, cu cinci capete, patru suflete şi o sută de unghii.
(Mortul dus de patru oameni)

Am o trăsură mare, la vale fuge tare, la şes nebuneşte, la deal gâfăeşte. (Trenul)

De ce nu ştie Dumnezeu?
(De frică)

Când stă epurele şi nu fuge?
(In frigare)

Când e ziua cea mai lungă?
(Când n'ai ce să mănânci)

Ce cocoş a cântat şi l'au auzit toată lumea?
(Cocoşul din corabia lui Noe)

Sfaturi

Lumină, fraţilor, lumină!

Cine bâjbâe prin întuneric, în întuneric se va pierde, înghiţit de prăpăstiile lui.

Cine se sluţeşte de întuneric, de întuneric să piară şi să nu se învrednicească de mila lui Dumnezeu.

Prin lumină s'a făcut cerul şi pământul: prin lumină trăesc popoarele.

De aceea, văzând întunecimile, care încunjură neamul nostru de pretutindeni, să zicem până la ultima suflare:

Lumină, fraţilor, lumină!

Şi lumina, prin şcoală şi prin carte vine, fraţilor Români din sate! A. C. CUZA.

Răvaşul plugarului. Pentru plugari avuţia stă în braţe; trebuie însă, ca mintea să conducă bratele.

Nu seceră plugarul decât odată pe an, şi trebuie să mănânce în toate zilele.

Sămănatul la vreme e arvună de roadă bună. Cine începe bine, isprăveşte bine.

Nu dupăce a venit frigul să îngrijeşti de cojoc, ci mai din vreme, şi-l vei plăti mai ieftin.

Datoria este o cămaşă de fer, care, dupăce roade carnea, roade şi oasele omului. Fereşte-te de a face datorii.

Lucrează toată săptămâna, dar Dumineca să ,mergi la biserică ca să te rogi lui Dumnezeu, şi Dumnezeu va binecuvânta munca ta.

Sănătatea. Temelia fericirii în viaţă, temelia reuşitei la întreprinderi, este sănătatea. Prin urmare, meşteşugul de a face bani, cere ca omul să fie sănătos.

Ce folos de bani, zice Românul, nu-l vezi că se usucă pe picioare?

Sunt mulţi, cari nu sunt de vină, că sunt bolnavi. Cei mai mulţi însă, îşi căşună singuri boalele. Urmează deci cu stricteţă legile firii. Tine cumpăt în mâncare şi beutură, nu petrece nopţile bechentuind şi în desfrâuri. Toate acestea se răsbună mai târziu, ori mai curând şi atunci, chiar dacă ţi-ai câştigat ceva, nu vei putea avea nici o mulţumire.

Dacă se'ntâmplă că te bolnăveşti, nu lua lucru de glumă. Nu folosi leacuri băbeşti. Nu te încerca să cruţi, după zicala: Nu fi ieftin la făină şi scump la tărâte. Nu şti, ce boală se poate desfăşura. De aceea, chiamă numai decât medicul. Intreabă-l de sfat. Nu-l chemi, boala se poate înrăutăţi şi ceace astăzi scapi cu câtiva lei, cine ştie dacă mâine vei putea scăpa cu toată averea ta

Avem, mulţumită lui Dumnezeu, medici români îndeajuns, specialişti iscusiţi şi renumiţi. Unul mai bun şi mai priceput decât altul. Ne fac cinste şi fală neamului. In ei puteţi avea deplină încredere. In caz de boală îndreptaţi-vă lor şi veţi fi scutiţi de multe griji şi necazuri. Nu alergaţi la străini, căci:

... Cine-au îndrăgit străinii.
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Şi neamul nemernicia!
Indrăgi-i-ar ciorile
Şi spânzurătorile!

Nu perdeţi nici când din vedere, că un om sănătos, un cap limpede, mai uşor poate munci şi câştiga, decât un om bolnăvicios, sau unul cu capul ameţit.

Cum putem feri pomii de furnici. Presară împrejurul pomului cenuşă şi o înoieşte după fiecare ploaie, şi în felul acesta vor părăsi furnicile pomul, pe care-l pot strica.

Mirosul de varză (curechiu). Pentru mulţi mirosul de varză gătită este nesuferit. Nici nu este plăcut ca în odăi să fie miros de varză. Din această cauză multe gospodine se feresc să gătească varză. Există totuşi un mijloc care taie mult acest miros. In oala în care gătiţi varză să puneţi şi o bucată de pâine moale.

Petele de vin roşiu se scot spălându-le mereu cu lapte cald de atâtea ori până ce aceste pete dispar.

Ca muştele să nu se aşeze pe carne puneţi pe carne neşte fălii (bucăţi) de ceapă. Muştele atunci se feresc de acea carne.

Editori-proprietari:
Traian M. Boleanţu
şi
Alexandru Ţieranu.

Citiţi, răspândiţi şi abonaţi ziarul „SVASTICA BANATULUI“.

Sprijinând ziarul nostru veţi contribui la desrobirea economică a Neamului Românesc!

Nici un ac dela jidani!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCA“ Sucursala Timişoara, Piaţa Tepeş Vodă 2. — Telefon: 1200.